

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

του Υπουργείου Εσωτερικών

«Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οργάνωση, λειτουργία και αξιολόγηση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
Άρθρο 1	Σκοπός
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 2	Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Άρθρο 4	Έννοια
Άρθρο 5	Δομικά στοιχεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
Άρθρο 6	Διάρθρωση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (αρμοδιότητες και ρόλοι)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Άρθρο 7	Ανεξαρτησία της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου
Άρθρο 8	Επιτροπή Ελέγχου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΜΟΝΑΔΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Άρθρο 9	Σύσταση, οργάνωση και στελέχωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
Άρθρο 10	Στόχοι και αρμοδιότητες Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Άρθρο 11	Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
Άρθρο 12	Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών
Άρθρο 13	Ετήσια Έκθεση με Γνώμη του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΓΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Άρθρο 14	Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
Άρθρο 15	Στάδια έργων
Άρθρο 16	Παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων του Εσωτερικού Ελέγχου
Άρθρο 17	Πρόγραμμα αξιολόγησης και βελτίωσης ποιότητας
Άρθρο 18	Πρόσβαση εσωτερικών ελεγκτών
Άρθρο 19	Ορισμός εμπειρογνομόνων
Άρθρο 20	Εσωτερικοί ελεγκτές και απάτη
Άρθρο 21	Χρήση προτύπων και βέλτιστων πρακτικών εσωτερικού ελέγχου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Άρθρο 22	Αρμόδιοι φορείς για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	
Άρθρο 23	Οργανόγραμμα Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4440/2016

Άρθρο 24	Ρυθμίσεις Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.)-Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007
Άρθρο 25	Θέματα υπηρεσιακής κατάστασης Υπηρεσιακών Γραμματέων - Τροποποίηση της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003
Άρθρο 26	Ρυθμίσεις για τη μοριοδότηση της εμπειρίας και της άσκησης καθηκόντων ευθύνης - Τροποποίηση της υποπερ. ββ της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 85 του ν. 3528/2007
Άρθρο 27	Ρυθμίσεις για τη νομική υποστήριξη υπαλλήλων του δημοσίου τομέα και αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 52 του ν. 4674/2020
Άρθρο 28	Ρυθμίσεις για τη διενέργεια αξιολόγησης – Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 15 και της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4369/2016
Άρθρο 29	Αιρετοί υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές - Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010
Άρθρο 30	Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμου και Περιφέρειας - Τροποποίηση της περ. δ' της παρ. 1 των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 31	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 32	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 33	Καταργούμενες διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'	
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 34	Έναρξη ισχύος

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η ενιαία ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στη λειτουργία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να ενισχυθούν οι μηχανισμοί λογοδοσίας στο εσωτερικό κάθε φορέα και να επιτευχθούν οι στόχοι του βάσει των αρχών της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και τις προβλέψεις του ν. 4622/2019 (Α' 133).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ– ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Οι ρυθμίσεις του παρόντος έχουν εφαρμογή σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, που καθορίζονται με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «Αξιολόγηση κινδύνων»: η συστηματική διαδικασία προσδιορισμού, καταγραφής και ανάλυσης πιθανών κινδύνων που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την επίτευξη των στόχων στο «περιβάλλον ελέγχου» του φορέα (ήτοι στις οργανικές μονάδες και λειτουργίες του φορέα), με σκοπό να τεθούν προτεραιότητες ως προς την αντιμετώπιση των επικείμενων κινδύνων.
2. «Γνώμη»: το συμπέρασμα/διαπίστωση που διατυπώνεται από τον προϊστάμενο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου του φορέα. Η Γνώμη μπορεί να βασίζεται σε αποτελέσματα μεμονωμένων έργων και άλλων δραστηριοτήτων που εκτελέστηκαν σε μία δεδομένη χρονική περίοδο. Η Γνώμη που παρέχεται μπορεί να χαρακτηρίζεται ως θετική, αρνητική ή με επιφύλαξη.
3. «Διαδικασία»: μια σειρά ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου στόχου.
4. «Διακυβέρνηση»: ο συνδυασμός των δομών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα, προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του, για την επίτευξη των στόχων του.
5. «Διαχείριση κινδύνων»: η διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου ενδεχόμενων δυσμενών γεγονότων ή καταστάσεων, μέσω της οποίας ο φορέας προσεγγίζει μεθοδικά τους κινδύνους

που συνδέονται με τις δραστηριότητές του και παρέχει εύλογη διαβεβαίωση για την επίτευξη των αντικειμενικών του στόχων.

6. «Δικλίδα ελέγχου»: κάθε δράση ή διαδικασία που αναλαμβάνει ο φορέας, για τη διαχείριση του κινδύνου και την αύξηση της πιθανότητας επίτευξης των καθορισμένων στόχων και σκοπών του.

7. «Εγγενής κίνδυνος»: ο κίνδυνος που ενυπάρχει πριν ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο για τον περιορισμό του, όταν απουσιάζει η οποιαδήποτε δικλίδα ελέγχου.

8. «Ενδιαφερόμενα μέρη»: τα μέρη που επηρεάζονται/σχετίζονται από/με τη δράση του φορέα, όπως η διοίκηση, οι υπάλληλοι, οι συναλλασσόμενοι με τον φορέα, οι πολίτες και οι ρυθμιστικοί φορείς.

9. «Εσωτερικός έλεγχος»: μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του φορέα. Βοηθάει τον φορέα να επιτύχει τους αντικειμενικούς του στόχους, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης.

10. «Εύλογη διαβεβαίωση»: ένα ικανοποιητικό, πλην όμως όχι απόλυτο, επίπεδο διαβεβαίωσης και εμπιστοσύνης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το κόστος, τα οφέλη και τους κινδύνους.

11. «Κίνδυνος»: η πιθανότητα ή απειλή να επέλθει ζημία, απώλεια ή, γενικά, κάποια αρνητική συνέπεια για τους στόχους του φορέα, η οποία μπορεί να οφείλεται τόσο σε εγγενείς, όσο και σε εξωγενείς παράγοντες και μπορεί να μετριαστεί μέσω προληπτικών δράσεων.

12. «Κώδικας Δεοντολογίας»: οι αρχές τις οποίες οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να εφαρμόζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ώστε να προάγονται οι επαγγελματικές και ηθικές αρχές.

13. «Περιβάλλον ελέγχου»: κάθε περιοχή που θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου.

14. «Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας»: η διαδικασία κατά την οποία γίνεται εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και του βαθμού τήρησης του Κώδικα Δεοντολογίας από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές. Το Πρόγραμμα αξιολογεί την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και εντοπίζει πεδία που χρήζουν βελτίωσης.

15. «Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου»: μια διεθνής διακήρυξη, του Συμβουλίου των Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - I.I.A.), η οποία περιγράφει τις απαιτήσεις για την άσκηση ενός μεγάλου φάσματος δραστηριοτήτων εσωτερικού ελέγχου και την αξιολόγηση της απόδοσης αυτού.

16. «Προστιθέμενη αξία»: η αξία που προσθέτει ο εσωτερικός έλεγχος στον φορέα, μέσω της αντικειμενικής και εύλογης διαβεβαίωσης και της συμβολής του στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου.

17. «Συμβουλευτικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου ενός φορέα, προσθέτοντας αξία σε αυτόν, χωρίς να υποκαθιστούν τις αρμοδιότητες του οργάνου ή της υπηρεσίας προς την οποία παρέχονται.

18. «Υπηρεσίες διαβεβαίωσης»: οι ελεγκτικές υπηρεσίες που παρέχονται με αντικειμενική εξέταση αποδεικτικών στοιχείων, με σκοπό την ανεξάρτητη αξιολόγηση της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου του φορέα.

19. «Υπολειμματικός κίνδυνος»: ο κίνδυνος που παραμένει μετά τη λήψη μέτρων από τη διοίκηση, για τη μείωση των επιπτώσεων και της πιθανότητας εμφάνισης ενός ανεπιθύμητου γεγονότος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 4

Έννοια

1. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο φορέας και είναι σχεδιασμένο να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στον φορέα για την επίτευξη των στόχων του σχετικά με την:

α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,

β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,

γ) συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

2. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα γενικώς αποδεκτά Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τις βέλτιστες πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς όπως η Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - C.O.S.O.) και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - I.I.A.).

Άρθρο 5

Δομικά στοιχεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

1. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνου, το κανονιστικό πλαίσιο, τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις εντολές, καθώς και τη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου.

2. Οι φορείς του άρθρου 2 υποχρεούνται στην πλήρη καταγραφή και συνεχή ενημέρωση των διαδικασιών που αφορούν σε όλες τις λειτουργίες και τις δράσεις τους, σύμφωνα με πρότυπα που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ).

Άρθρο 6

Διάρθρωση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (αρμοδιότητες και ρόλοι)

1. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα (γραμμές ρόλων), με αρμοδιότητες και ευθύνες, που έχουν ως σκοπό την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων του φορέα.

2. Στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου επιμερίζονται ανά επίπεδο διαφορετικές αρμοδιότητες και ρόλοι στο ευρύτερο πλαίσιο διακυβέρνησης του φορέα:

α) Η πρώτη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες, καθώς και το σύνολο των υπαλλήλων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, που ασκούν τις επιχειρησιακές λειτουργίες του φορέα.

β) Η δεύτερη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες και τα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα του φορέα που έχουν ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας, τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία του φορέα, καθώς και τη συνολική παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου, που εκτελούνται από την πρώτη γραμμή ρόλων.

γ) Η τρίτη γραμμή περιλαμβάνει τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία παρέχει στον επικεφαλής του φορέα εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης, της διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

3. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν αναλαμβάνουν επιχειρησιακά καθήκοντα, ούτε την ευθύνη διαχείρισης του φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 7

Ανεξαρτησία της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου

Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητη. Η λειτουργική ανεξαρτησία διασφαλίζεται με την οργανωτική υπαγωγή της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου απευθείας στον επικεφαλής του φορέα, καθώς και με τη σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου.

Άρθρο 8

Επιτροπή Ελέγχου

1. Στους φορείς του άρθρου 2, ανάλογα με την οργανωτική δομή και το μέγεθός τους, συστήνεται Επιτροπή Ελέγχου που εγγυάται την ανεξαρτησία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, παρακολουθεί τις εργασίες της, διασφαλίζει την ποιότητα του έργου της και ότι οι συστάσεις της λαμβάνονται δεόντως υπόψη από τον επικεφαλής του φορέα.

2. Η Επιτροπή Ελέγχου, ως ανεξάρτητο σώμα, δεν έχει αρμοδιότητες διαχείρισης.

3. Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τρία (3) ή πέντε (5) μέλη, η πλειοψηφία των οποίων δεν έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα και διαθέτει ελεγκτική εμπειρία και γνώση της δραστηριότητας αυτού.

4. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ελέγχου είναι τριετής. Τα μέλη που έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν επιτρέπεται να ασκούν διοικητικές και διαχειριστικές αρμοδιότητες σε αυτόν.

5. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει υπόψη της τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τις βέλτιστες πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς όπως η Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (C.O.S.O.) και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΜΟΝΑΔΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 9

Σύσταση, οργάνωση και στελέχωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

1. Σε κάθε φορέα του άρθρου 2 συστήνεται Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί στα Υπουργεία ως οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης και στους λοιπούς φορείς ανάλογα με την οργανωτική τους δομή.
2. Στους εποπτευόμενους φορείς του άρθρου 2, καθώς και στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συστήνεται Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου με κριτήρια τον αριθμό των υπαλλήλων που υπηρετούν στον φορέα και το ύψος του προϋπολογισμού τους.
3. Δύο ή περισσότεροι φορείς που δεν έχουν τη δυνατότητα να συστήσουν ίδια Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, βάσει των κριτηρίων της παρ. 2, καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 23, μπορούν να συστήσουν κοινή Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.
4. Στην περίπτωση που η σύσταση Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου δεν είναι εφικτή σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, οι φορείς της παρ. 2 υπάγονται στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του εποπτεύοντος φορέα τους.
5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο κατόπιν προηγούμενης, πλήρως αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής του φορέα της παρ. 2, που διαπιστώνει την αδυναμία σύστασης και λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου κατ' εφαρμογή των παρ. 1 έως 3, ο Εσωτερικός Έλεγχος μπορεί να ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή, οι λόγοι της ανάθεσης κοινοποιούνται στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας και τα πορίσματα των διενεργούμενων εσωτερικών ελέγχων υποβάλλονται άμεσα στις αρχές του άρθρου 22, προς άσκηση των κατά νόμο συντονιστικών και εποπτικών τους αρμοδιοτήτων.
6. Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου τελεί σε λειτουργική σχέση αναφοράς με τον επικεφαλής του φορέα. Στο πλαίσιο αυτής:
  - α) Ο επικεφαλής του φορέα:
    - αα) Εγκρίνει το περιεχόμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
    - αβ) εγκρίνει το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
    - αγ) εγκρίνει το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
    - αδ) εκδίδει τις εντολές ελέγχων και παροχής συμβουλευτικών έργων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.
  - β) Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου:
    - βα) υποβάλλει στον επικεφαλής του φορέα Ετήσια Έκθεση με Γνώμη,
    - ββ) υποβάλλει στον επικεφαλής του φορέα τις εκθέσεις ελέγχου και παροχής συμβουλευτικού έργου της Μονάδας,
    - βγ) υποβάλλει στον επικεφαλής του φορέα αναφορές σχετικά με την υλοποίηση των ενεργειών που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των ελέγχων,
    - βδ) ενημερώνει τον επικεφαλής του φορέα για θέματα διακυβέρνησης, διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, προκειμένου να λαμβάνει γνώση για στρατηγικές, επιχειρησιακές και λειτουργικές εξελίξεις και να εντοπίζει εγκαίρως ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης.

7. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου στελεχώνεται από υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ (στο εξής Εσωτερικοί Ελεγκτές), οι οποίοι διαθέτουν το Πιστοποιητικό Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή της παρ. 9, και κατόπιν συνεκτίμησης τυχόν διεθνών διαπιστεύσεων συναφών με τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και της ελεγκτικής προϋπηρεσίας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. Στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου προΐστανται υπάλληλοι που πληρούν τις προϋποθέσεις επιλογής σε μονάδα αντίστοιχου επιπέδου, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και κατόπιν συνεκτίμησης των προσόντων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας. Τα καθήκοντα του Προϊσταμένου και του προσωπικού της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι ασυμβίβαστα με οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα.

8. Το άρθρο 101 του ν. 4622/2019 (Α' 133) εφαρμόζεται αναλόγως για το προσωπικό που υπηρετεί στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

9. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) οργανώνει ειδικό πρόγραμμα ελεγκτικής επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή. Το ειδικό πρόγραμμα ελεγκτικής επάρκειας υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και οι ήδη υπηρετούντες στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 10

Στόχοι και αρμοδιότητες Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

1. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου έχει τους ακόλουθους επιχειρησιακούς στόχους:

α) τον έλεγχο των συστημάτων διακυβέρνησης και λειτουργίας και την παροχή διαβεβαίωσης περί της επάρκειας αυτών, με σκοπό την υποστήριξη του φορέα για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων και για τη λήψη μέτρων, όπου απαιτείται,

β) την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, είτε ως αρωγή προς τον επικεφαλής του φορέα είτε στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος εργασιών, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του φορέα,

γ) τη διασφάλιση της ορθής, αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης και χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων και

δ) την αξιολόγηση της λειτουργίας, των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου ασκεί τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) συντάσσει και αναθεωρεί το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων, το οποίο εγκρίνεται από τον επικεφαλής του φορέα,

β) καταρτίζει Ετήσιο ή Πολυετές Πρόγραμμα Εργασιών, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του φορέα,

γ) σχεδιάζει και διενεργεί προγραμματισμένους και έκτακτους εσωτερικούς ελέγχους επί του συνόλου των υπηρεσιών του φορέα, των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων, όπως αυτά εντοπίζονται μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης και ιεράρχησης των κινδύνων που απειλούν τη λειτουργία τους, σύμφωνα με τις πιθανότητες εκδήλωσης του κινδύνου και τις ενδεχόμενες συνέπειές του,

δ) παρέχει συμβουλευτικά έργα επί του συνόλου των Υπηρεσιών του φορέα, των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων,

- ε) ελέγχει και παρέχει διαβεβαίωση περί της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα και εισηγείται σχετικές βελτιωτικές προτάσεις,
- στ) παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- ζ) αξιολογεί τη λειτουργία του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης,
- η) ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού, διενέργειας των δαπανών και διαχείρισης της περιουσίας του οικείου φορέα για τον εντοπισμό τυχόν φαινομένων κακοδιοίκησης και κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή απάτης και την ανάπτυξη δικλίδων για την αποτροπή τους στο μέλλον, καθώς και τη διαδικασία σύνταξης και αποστολής στο Υπουργείο Οικονομικών, των δημοσιονομικών και λοιπών αναφορών,
- θ) ελέγχει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των οικονομικών και μη αναφορών του φορέα,
- ι) αξιολογεί τις διαδικασίες σχεδιασμού και εκτέλεσης των λειτουργιών και των προγραμμάτων του φορέα,
- ια) ελέγχει τη συμμόρφωση του φορέα προς την ισχύουσα νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του,
- ιβ) ελέγχει τα πληροφοριακά συστήματα ως προς την αποτελεσματικότητά τους για την επίτευξη των στόχων του φορέα,
- ιγ) παρακολουθεί, αξιολογεί και επιβεβαιώνει τις διορθωτικές ή προληπτικές ενέργειες που πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες του φορέα σε συμμόρφωση με τις προτάσεις του εσωτερικού ε, μέχρι την οριστική υλοποίησή τους,
- ιδ) καταρτίζει Ετήσια Έκθεση με Γνώμη,
- ιε) γνωστοποιεί αμελλητί στις αρμόδιες υπηρεσίες και στον πειθαρχικό Προϊστάμενο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τυχόν ενδείξεις απάτης ή έλλειψης ακεραιότητας ή πειθαρχικής ευθύνης υπαλλήλων και
- ιστ) μεριμνά για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των Εσωτερικών Ελεγκτών.

Άρθρο 11

Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καθορίζονται ιδίως ο σκοπός, οι αρμοδιότητες, η ευθύνη και η θέση της Μονάδας στον φορέα, λαμβανομένων υπόψη των Διεθνών Προτύπων για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 12

Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών περιλαμβάνει τις αρχές που σχετίζονται με την επαγγελματική πρακτική και τους κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς που οφείλουν να ακολουθούν, λαμβάνοντας υπόψη τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 13

Ετήσια Έκθεση με Γνώμη του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

1. Έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει την Ετήσια Έκθεση του προηγούμενου έτους, στον επικεφαλής του φορέα και στην Επιτροπή Ελέγχου. Η Έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.
2. Η Ετήσια Έκθεση κοινοποιείται αμελλητί στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας και στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.
3. Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει Γνώμη στον επικεφαλής του φορέα, για τη συνολική επάρκεια των ενεργειών, διαδικασιών και της διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου σε συνολικό επίπεδο ή για μεμονωμένες διαδικασίες, λειτουργίες και τμήματα του φορέα. Η Γνώμη συνοδεύει την Ετήσια Έκθεση που υποβάλλεται στον επικεφαλής του φορέα, βασίζεται στα αποτελέσματα του έργου και των δραστηριοτήτων της Μονάδας και λαμβάνει τη μορφή της διαβεβαίωσης (θετικής, αρνητικής ή με επιφύλαξη).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΓΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 14

Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

1. Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καταρτίζει, το αργότερο εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών του έτους αυτού, βάσει των διαθέσιμων πόρων της Μονάδας, και το υποβάλλει στην Επιτροπή Ελέγχου, καθώς και στον επικεφαλής του φορέα, ο οποίος και το εγκρίνει.
2. Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί και εισηγείται την τροποποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών, όταν κρίνει ότι αυτό απαιτείται λόγω εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών τροποποιείται με την ίδια διαδικασία έγκρισής του.

Άρθρο 15

Στάδια έργων

Κάθε έργο που διενεργείται ή παρέχεται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε στάδια ως εξής:

1. Διαβιβηαιωτικό/ελεγκτικό: α) ανάθεση, β) σχεδιασμός, γ) διενέργεια, δ) σύνταξη προσωρινής έκθεσης, ε) οριστικοποίηση και υποβολή της έκθεσης.
2. Συμβουλευτικό: α) ανάθεση, β) σχεδιασμός, γ) διενέργεια, δ) σύνταξη και υποβολή της έκθεσης.

Άρθρο 16

Παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων του Εσωτερικού Ελέγχου

1. Μετά το στάδιο της οριστικοποίησης της έκθεσης ελέγχου, οι συστάσεις που αναφέρονται στην έκθεση και έχουν συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους, καθώς και τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών και δράσεων της εφαρμογής τους, παρακολουθούνται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Η παρακολούθηση συνίσταται στην επιβεβαίωση της πραγματοποίησης και αξιολόγησης κάθε ενέργειας που συμφωνήθηκε, εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος που τέθηκε από τον Εσωτερικό Ελεγκτή.
2. Μετά την υλοποίηση όλων των ενεργειών που συμφωνήθηκαν, συντάσσεται αναφορά στην οποία, εκτός των άλλων, περιλαμβάνεται η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν από τις υπηρεσίες, με σκοπό την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας, καθώς και της ύπαρξης τυχόν υπολειμματικών, μη ανεκτών για τον φορέα κινδύνων.

Άρθρο 17

Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας

1. Κάθε φορέας του άρθρου 2 είναι υποχρεωμένος να θεσπίσει ετήσιο Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, με το οποίο παρέχονται η δυνατότητα αποτίμησης του βαθμού συμμόρφωσής της με τον Κανονισμό Λειτουργίας της, της τήρησης και του βαθμού εφαρμογής των γενικώς αποδεκτών διεθνών προτύπων και βέλτιστων πρακτικών, του βαθμού τήρησης του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών, καθώς και η δυνατότητα αξιολόγησης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου και εντοπισμού πεδίων που χρήζουν βελτίωσης, ώστε να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία του φορέα.
2. Το Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας περιλαμβάνει τόσο τις διαρκείς εσωτερικές αξιολογήσεις, όσο και την εξωτερική αξιολόγηση, με τις οποίες συνολικά εκτιμάται η ποιότητα της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού ελέγχου, εξάγονται συμπεράσματα και υποβάλλονται σχετικές εισηγήσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις.
3. Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση, τήρηση και εφαρμογή του Προγράμματος Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας της Μονάδας.
4. Για τις διαρκείς εσωτερικές αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται διαδικασίες και εργαλεία που περιλαμβάνουν ιδίως: α) την εποπτεία του ελεγκτικού έργου, β) την υλοποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, γ) τις εργασίες ελέγχου και τις διαδικασίες που ακολουθούνται, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, δ) την τήρηση των προθεσμιών που συμφωνήθηκαν, ε) τον αριθμό των βελτιωτικών προτάσεων, καθώς και εκείνων που υλοποιήθηκαν μέσα στο έτος. Οι ως άνω διαδικασίες και εργαλεία καθορίζονται με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 18

Πρόσβαση εσωτερικών ελεγκτών

1. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλα τα αρχεία, φυσικά στοιχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες του φορέα, και συνεργάζονται με τους εργαζόμενους σ' αυτόν, στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου τους.

2. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν καθήκον εχεμύθειας και ευθύνη απόλυτης διαφύλαξης του απορρήτου των στοιχείων που περιέχονται στη γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 19 **Ορισμός εμπειρογνομόνων**

1. Αν κατά την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις, ο Προϊστάμενος της Μονάδας εισηγείται στον επικεφαλής του φορέα, τον ορισμό υπαλλήλου άλλης υπηρεσίας του ίδιου φορέα, ο οποίος διαθέτει τις ειδικές γνώσεις που απαιτεί το εν λόγω έργο.

2. Αν οι απαιτούμενες ειδικές γνώσεις για την άσκηση του έργου δεν καλύπτονται από το διαθέσιμο προσωπικό του φορέα, ο επικεφαλής δύναται να ζητήσει τον ορισμό υπαλλήλου από άλλους φορείς.

Άρθρο 20 **Εσωτερικοί ελεγκτές και απάτη**

1. Οι εσωτερικοί ελεγκτές εξετάζουν και αξιολογούν την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και βοηθούν τον φορέα να προλαμβάνει τις περιπτώσεις απάτης.

2. Σε περίπτωση ενδείξεων απάτης δεν μπορεί να ανατεθεί η διενέργεια ερευνών στους εσωτερικούς ελεγκτές. Στην περίπτωση αυτή, οι εσωτερικοί ελεγκτές θέτουν υπόψη του επικεφαλής του φορέα τα στοιχεία που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων.

Άρθρο 21 **Χρήση προτύπων και βέλτιστων πρακτικών εσωτερικού ελέγχου**

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τα γενικώς αποδεκτά Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τις βέλτιστες πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς όπως η Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (C.O.S.O.) και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 22 **Αρμόδιοι φορείς για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου**

1. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ως αρμόδιος φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4622/2019 (Α' 133), και τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της:

- α) αναπτύσσει το θεσμικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, σε συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία για τη δημόσια διοίκηση και τη δημοσιονομική διαχείριση,
- β) σχεδιάζει και αναπτύσσει πρότυπα, μεθοδολογίες και εργαλεία εσωτερικού ελέγχου,
- γ) συντονίζει και υποστηρίζει τη λειτουργία και την ελεγκτική δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου,
- δ) παρακολουθεί και αξιολογεί το έργο και τη δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και υποβάλλει προτάσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που κατεγράφησαν κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης,
- ε) ενημερώνεται για τις εκθέσεις και τα πορίσματα των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και για την πορεία υλοποίησης των προτάσεών τους, οποτεδήποτε το ζητήσει, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περ. η της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν. 4622/2019.
2. Το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με τον ν. 3492/2006 (Α' 210), ελέγχει την επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 169 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 23

Οργανόγραμμα Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4440/2016

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4440/2016 (Α' 224) τροποποιείται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«1. Δημιουργείται σε βάση δεδομένων Οργανόγραμμα της Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο οποίο αποτυπώνονται η διάρθρωση και η στελέχωση όλων των φορέων του Δημοσίου, των οποίων το προσωπικό απογράφεται στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου. Το Οργανόγραμμα περιλαμβάνει όλες τις οργανικές μονάδες των ως άνω φορέων, τους υπηρετούντες σε κάθε οργανική μονάδα υπαλλήλους και τα αντίστοιχα περιγράμματα θέσεων εργασίας. Κάθε οργανική μονάδα συναρτάται με την ιεραρχικά ανώτερή της και κάθε υπάλληλος με τη μονάδα στην οποία υπηρετεί».

Άρθρο 24

Ρυθμίσεις Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007

1. Η παρ. 1 του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007, Α' 26) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων, ανεξάρτητων αρχών, αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, ν.π.δ.δ., Ο.Τ.Α. β' βαθμού και ν.π.δ.δ. αυτών. Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. είναι πενταμελές και αποτελείται:

α) από δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρό του,

β) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του,

γ) ένα (1) μέλος του Επιστημονικού - Εκπαιδευτικού Συμβουλίου ή προϊστάμενο Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής Μονάδας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του και

δ) τον Υπηρεσιακό Γραμματέα του οικείου Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ανήκει σε Υπουργείο ή τον προϊστάμενο της αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας, αν η θέση προς πλήρωση ανήκει σε αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή έναν (1) Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν η θέση ανήκει σε Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή τον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, εάν η θέση ανήκει σε Ο.Τ.Α. β' βαθμού ή ν.π.δ.δ. αυτών ή τον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπηρεσιακό ή Γενικό Γραμματέα του εποπτεύοντος το ν.π.δ.δ. Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση ανήκει σε ν.π.δ.δ..

Γραμματέας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και νόμιμος αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π., η γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. μπορεί να ανατίθεται στο Α.Σ.Ε.Π.. Με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. μπορεί να ορίζονται υπάλληλοι του Α.Σ.Ε.Π. για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας των ΕΙ.Σ.Ε.Π..

Με όμοια απόφαση μπορούν να συνιστώνται στην Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών περισσότερα ΕΙ.Σ.Ε.Π. με τη συγκρότηση που ορίζεται στην παρούσα, καθώς και να καθορίζεται η κατανομή των αρμοδιοτήτων τους.

Ειδικά για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων στις ανεξάρτητες Αρχές συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Εσωτερικών διακριτό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, το οποίο συγκροτείται από:

Δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π., εκ των οποίων ο ένας ορίζεται Πρόεδρος, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Α.Σ.Ε.Π. με τους αναπληρωτές τους, δύο (2) Νομικούς Συμβούλους ή Παρέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υποδεικνύονται αρμοδίως, και ένα μέλος της οικείας ανεξάρτητης Αρχής με τον αναπληρωτή του. Εφόσον δεν προβλέπονται μέλη στην οικεία ανεξάρτητη Αρχή, ως πέμπτο μέλος ορίζεται μέλος του Α.Σ.Ε.Π. με τον αναπληρωτή του κατά τα ανωτέρω. Γραμματέας και αναπληρωτής του Συμβουλίου αυτού ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α' .».

2. Ειδικές διατάξεις συγκρότησης αρμόδιων συλλογικών οργάνων επιλογής προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων ανεξαρτήτων αρχών που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διατηρούνται σε ισχύ.

3. Η τροποποίηση της σύστασης και της συγκρότησης των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ΕΙ.Σ.Ε.Π., καθώς και η σύσταση του Ειδικού Συμβουλίου βάσει του παρόντος ολοκληρώνονται

εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η διαδικασία των επιλογών προϊσταμένων γενικών διευθύνσεων συνεχίζεται και ολοκληρώνεται από το αρμόδιο ΕΙ.Σ.Ε.Π., όπως έχει συσταθεί και θα συγκροτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 25

Θέματα υπηρεσιακής κατάστασης Υπηρεσιακών Γραμματέων – Τροποποίηση της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003

1. Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς κατά τη διάρκεια της θητείας τους έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών και Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007).
2. Η παρ. 18 του άρθρου 32 του ν. 2190/1994 (Α' 28), ως προς την αυτοδίκαιη επάνοδο των Υπηρεσιακών Γραμματέων στις θέσεις που κατείχαν προ του διορισμού τους, εφαρμόζεται αναλόγως και για τους υπαλλήλους που διορίζονται Υπηρεσιακοί Γραμματείς κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
3. Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς των Υπουργών αξιολογούνται βάσει του ν. 4369/2016 (Α' 33) από τον οικείο Υπουργό και οι εκθέσεις αξιολόγησής τους δεν υπόκεινται σε ένσταση.
4. Ο Υπηρεσιακός Γραμματέας είναι α' ή β' αξιολογητής κατά τον ν. 4369/2016, για τους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του καθώς και για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Γραφείο του.
5. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, τα καθήκοντα του Υπηρεσιακού Γραμματέα ασκούνται κατόπιν απόφασης του Υπουργού, από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα του ίδιου Υπουργείου, εφόσον υπάρχουν, ή από Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Γραμματέα.
6. Ο Υπηρεσιακός Γραμματέας είναι πειθαρχικός προϊστάμενος για το προσωπικό των οργανικών μονάδων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του.
7. α) Για θέματα πειθαρχικής ευθύνης των Υπηρεσιακών Γραμματέων αρμόδιο είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών και Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), το οποίο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.
β) Για την εξέταση θεμάτων πειθαρχικής ευθύνης των Υπηρεσιακών Γραμματέων, με απόφαση του Προέδρου συγκροτείται διακριτό Τμήμα στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Υπαλληλικού Κώδικα από τα ήδη υποδειχθέντα μέλη του ως εξής:
  - i) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αναπληρούμενο από τον αρχαιότερο των ορισθέντων Νομικών Συμβούλων του Κράτους,
  - ii) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με τη σειρά αρχαιότητάς τους,
  - iii) τους δύο (2) υποδειχθέντες εκπροσώπους της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. με τους αναπληρωτές τους.
8. Το Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων του άρθρου 160 του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών και Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007) είναι αρμόδιο για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των Υπηρεσιακών Γραμματέων.

9. Η θητεία των μελών του Τμήματος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που συγκροτείται σύμφωνα με την παρ. 7β ακολουθεί τη λήξη της θητείας των Μελών του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

10. α. Η περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α' 309), ως προς τους υπόχρεους προς υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, οι υπηρεσιακοί γραμματείς των Υπουργείων του άρθρου 36 του ν. 4622/2019 (Α' 133), οι οποίοι τοποθετούνται από μονομελές ή συλλογικό κυβερνητικό όργανο, καθώς και οι υπάλληλοι που αποσπώνται, βάσει των άρθρων 6 του ν. 1878/ 1990 (Α' 33) και 2 και 3 του ν. 1895/1990 (Α' 116), στο Υπουργείο Εσωτερικών και διατίθενται σε βουλευτές και κόμματα της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στο γραφείο του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή».

β. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 υποβάλλεται από τους Υπηρεσιακούς Γραμματείς των Υπουργείων μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 26

Ρυθμίσεις για τη μοριοδότηση της εμπειρίας και της άσκησης καθηκόντων ευθύνης –Τροποποίηση της υποπερ. ββ της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 85 ν. 3528/2007

Στο τέλος της υποπερ. ββ της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 85 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών και Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το σύνολο των μηνών για τους οποίους δύναται να μοριοδοτηθεί ο υπάλληλος σύμφωνα με τις υποπερ. βα (i) και βα (iii) της περ. β της παρ. 3 δεν δύναται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο των τριάντα τριών (33) ετών, ήτοι των τριακοσίων ενενήντα έξι (396) μηνών συνολικά».

Άρθρο 27

Ρυθμίσεις για τη νομική υποστήριξη υπαλλήλων του δημοσίου τομέα και αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 52 ν. 4674/2020

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 52 του ν. 4674/2020 (Α' 53) τροποποιείται και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η νομική υποστήριξη των ανωτέρω υπαλλήλων παρέχεται μετά από αίτησή τους προς την αρμόδια Διεύθυνση Ανθρωπίνου Δυναμικού, θετική εισήγηση της τελευταίας και απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, ή εφόσον δεν προβλέπεται τέτοια θέση, με απόφαση του επικεφαλής του φορέα. Ειδικά για τους ΟΤΑ, απαιτείται απόφαση της οικείας Οικονομικής Επιτροπής. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει θετική εισήγηση, τα ως άνω έξοδα καταβάλλονται εκ των υστέρων, εφόσον για τις ποινικές υποθέσεις εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, με την οποία τα ως άνω πρόσωπα κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ή τελεσίδικο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο».

Άρθρο 28

Ρυθμίσεις για τη διενέργεια αξιολόγησης - Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 15 και της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4369/2016

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 4369/2016 (Α' 33) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Για τους αποσπασμένους υπαλλήλους συντάσσονται εκθέσεις αξιολόγησης από τους προϊσταμένους των υπηρεσιών, στις οποίες είναι αποσπασμένοι, εφόσον υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος. Για τους αποσπασμένους υπαλλήλους σε υπηρεσίες στις οποίες εφαρμόζεται ειδικό σύστημα αξιολόγησης συντάσσονται εκθέσεις αξιολόγησης με βάση το σύστημα αξιολόγησης του παρόντος από τους προϊσταμένους των υπηρεσιών στις οποίες είναι αποσπασμένοι. Ειδικά ως προς τους αποσπασμένους υπαλλήλους σε γραφεία βουλευτών ή Ελλήνων βουλευτών του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αξιολογητής θεωρείται ο οικείος βουλευτής ή ευρωβουλευτής. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 20, 22, 23 και 24.».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4369/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Πριν από την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, ο άμεσα ιεραρχικά προϊστάμενος, ως πρώτος αξιολογητής, καλεί επί αποδείξει τον υπάλληλο, προκειμένου να συζητήσει μαζί του τρόπους βελτίωσης της απόδοσής του και καλύτερης αξιοποίησης και ανάπτυξης των ικανοτήτων του, προς όφελος τόσο του ιδίου όσο και για τη λειτουργία γενικά και την απόδοση της οργανικής μονάδας, στην οποία υπηρετεί. Στην περίπτωση που η συμβουλευτική συνέντευξη δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί δια ζώσης, διενεργείται με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως ιδίως με χρήση των σύγχρονων εργαλείων τηλεδιάσκεψης, του τηλεφώνου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.».

Άρθρο 29

Αιρετοί υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές - Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010

Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87), μετά τη φράση «παραμεθόριες περιοχές», προστίθεται η φράση «που έχουν δέσμευση παραμονής στην υπηρεσία τους,» και η παρ. 7 του άρθρου 93 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι και τα μέλη των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, διαρκούσης της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου στον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι υπάλληλοι αυτοί, εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου, μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς το δήμο όπου εξελέγησαν. Για τους υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές που έχουν δέσμευση παραμονής στην υπηρεσία τους, η παρούσα διάταξη έχει ισχύ μόνο για μετάθεση ή απόσπαση αποκλειστικά σε άλλη παραμεθόρια περιοχή.»

Άρθρο 30

Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμου και Περιφέρειας - Τροποποίηση της περ. δ' της παρ. 1 των άρθρων 72 και 176 του ν. 3852/2010

1. Η περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 (Α' 87), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Αποφασίζει για την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού των άρθρων 206, 209, 211 και 212 του ν. 3584/2007».

2. Η περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Αποφασίζει για την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού της περ. ιε της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009 (Α' 234).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Τα πρότυπα καταγραφής των διαδικασιών που αφορούν στις λειτουργίες και τις δράσεις των φορέων του άρθρου 2 καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας. Ο τρόπος καταγραφής διαδικασιών, οι αναγκαίες οδηγίες, η χρήση τυποποιημένων εντύπων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 εξειδικεύονται με απόφαση του Υπουργού που εποπτεύει έκαστο φορέα του άρθρου 2, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

2. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, ανά κατηγορία φορέων του άρθρου 2:

α) εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια σύστασης των Επιτροπών Ελέγχου και

β) καθορίζονται ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών τους καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

3. Η συγκρότηση και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου κάθε φορέα του άρθρου 2 καθορίζεται με απόφαση του επικεφαλής του.

4. Με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού κάθε φορέα της παρ. 2 του άρθρου 9, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, εξειδικεύονται τα κριτήρια σύστασης Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σε αυτούς. Με την ίδια απόφαση δύνανται να καθορίζονται και επιπρόσθετα κριτήρια σύστασης.

5. Με κοινή απόφαση των επικεφαλής δύο ή περισσότερων φορέων που δεν έχουν τη δυνατότητα να συστήσουν ίδια Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, βάσει των κριτηρίων της παρ. 2 του άρθρου 9, συστήνεται κοινή Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν στη διοίκηση, την οργάνωση και τη λειτουργία της κοινής Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

6. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 9, ο φορέας της παρ. 2 του ίδιου άρθρου υπάγεται στην αρμοδιότητα της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του εποπτεύοντος φορέα του, με κοινή απόφαση των επικεφαλής αυτών.

7. Με κοινή απόφαση του επικεφαλής του φορέα στον οποίο υπάγεται η Μονάδα/οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας μπορούν να προσδιορίζονται πρόσθετοι κανόνες και κριτήρια επιλογής και τοποθέτησης των Προϊσταμένων των Μονάδων.
8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ορίζονται το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συμμετοχής στο Πρόγραμμα Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα.
9. Με κοινές αποφάσεις των επικεφαλής των φορέων του άρθρου 2 και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, είναι δυνατόν να περιέρχονται στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου πρόσθετες αρμοδιότητες σε σχέση με αυτές που ορίζονται στο άρθρο 10, οι οποίες είναι συναφείς προς την επιχειρησιακή αποστολή τους, και να ρυθμίζεται κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για τη λειτουργία τους.
10. Με απόφαση του επικεφαλής κάθε φορέα του άρθρου 2, κατόπιν εισήγησης του Προϊσταμένου της οικείας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, καθορίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας αυτής.
11. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, καθορίζεται ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών.
12. Με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οργάνου διοίκησης για τους λοιπούς φορείς του άρθρου 2, ύστερα από γνώμη του Προϊστάμενου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ορίζονται το έργο που θα εκτελεστεί, η διάρκεια και το πλαίσιο συνεργασίας του εμπειρογνώμονα του άρθρου 19, με τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και οι ειδικότερες υπηρεσιακές ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν.
13. Με κοινή απόφαση του Υπουργού που εποπτεύει τα νομικά πρόσωπα που υπάγονται στο Α' Κεφάλαιο του ν. 3429/2005 (Α' 314) και του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου, στη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου των ως άνω νομικών προσώπων.

Άρθρο 32

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι την ολοκλήρωση του Προγράμματος Πιστοποιήσεων της παρ. 9 του άρθρου 9, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου στελεχώνεται από υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ βάσει των οικείων οργανικών διατάξεων κάθε φορέα.
2. Η Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 8 συγκροτείται το αργότερο εντός ενός έτους από τη σύσταση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα. Οι υφιστάμενες Επιτροπές Ελέγχου εξακολουθούν να λειτουργούν, μέχρι τη συγκρότησή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Επιπλέον αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου που της είχαν ανατεθεί βάσει ειδικών διατάξεων του οικείου φορέα, πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 8, εξακολουθούν να ισχύουν.
3. Μέχρι την επιλογή και τοποθέτηση Προϊσταμένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου, ο επικεφαλής του φορέα τοποθετεί με απόφασή του μεταβατικά στις οργανικές μονάδες αυτών τους υπηρετούντες Προϊσταμένους. Σε περίπτωση που ο αριθμός των θέσεων ευθύνης υπερβαίνει τον αριθμό των υπηρετούντων Προϊσταμένων ή δεν υφίσταται Προϊστάμενος, ο επικεφαλής του οικείου φορέα επιλέγει και τοποθετεί Προϊσταμένους πέραν αυτών του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίοι πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις επιλογής σε θέσεις αντίστοιχου επιπέδου και κατέχουν τα τυπικά προσόντα που τίθενται από τις οικείες διατάξεις.

4. Οι συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών που έχουν ήδη συναφθεί, βάσει ειδικών διατάξεων, μεταξύ φορέων της γενικής κυβέρνησης και φυσικών προσώπων/νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, για την άσκηση της λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς αυτούς, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι τη λήξη των συμβατικών υποχρεώσεων χωρίς δυνατότητα ανανέωσής τους.

5. Οικονομικοί και διαχειριστικοί έλεγχοι δημοσίων υπολόγων και δημοσίων διαχειρίσεων που υπάγονται στον φορέα, καθώς και τακτικοί έλεγχοι των παγίων προκαταβολών που έχουν συσταθεί στον φορέα, που εκκρεμούν στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διενεργούνται από την αρμόδια υπηρεσία του διατάκτη, καθώς και από τα λοιπά κατά περίπτωση αρμόδια όργανα του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή από τις αρμόδιες, βάσει ειδικών διατάξεων, οργανικές μονάδες κάθε φορέα, στις οποίες διαβιβάζεται ο σχετικός φάκελος.

6. Εκκρεμείς εσωτερικοί έλεγχοι (διαβεβαιωτικά έργα), καθώς και εκκρεμή συμβουλευτικά έργα και σχετικές με τα έργα αυτά διαδικαστικές πράξεις ή ενέργειες, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, συνεχίζονται και εκτελούνται από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου του παρόντος.

7. Ειδικά για τους φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 του ν. 4622/2019 (Α' 133), οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου ισχύουν συμπληρωματικά για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από το άρθρο αυτό. Για τα Υπουργεία στα οποία υπάγονται οι Ένοπλες Δυνάμεις ή τα Σώματα Ασφαλείας εξακολουθούν να ισχύουν η περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4622/2019, καθώς και οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτού.

8. Το άρθρο 4 του ν. 3429/2005 (Α' 314), ως προς τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας και τον εσωτερικό έλεγχο των δημοσίων επιχειρήσεων, των οργανισμών και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που είναι φορείς Γενικής Κυβέρνησης με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το όριο της υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 147 του ν. 4270/2014 (Α' 143), εξακολουθεί να ισχύει.

Άρθρο 33 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Η παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3697/2008 (Α' 194), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4025/2011 (Α' 228), εκτός του πρώτου εδαφίου, με την επιφύλαξη του άρθρου 32 του παρόντος.
2. Το άρθρο 12, εκτός από το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, η παρ. 1 του άρθρου 19 και η παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3492/2006 (Α' 210).
3. Το άρθρο 13 του ν. 4081/2012 (Α' 184).
4. Η παρ. 1 του άρθρου 168 του ν. 4270/2014 (Α' 143).
5. Κάθε γενική και ειδική διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος, καθώς και κάθε κανονιστική πράξη που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των καταργούμενων διατάξεων κατά το μέρος που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 34 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

